pastato Š dalyje, įrengiamo rūsio vietoje, ištirtas 45 m² plotas.

Tyrinėjimų metu aptiktas ir ištirtas iki 2,5 m storio kultūrinis sluoksnis. Jo horizontai – supiltinio pobūdžio, susiformavę statant bei remontuojant pastatų, apardyti įvairių žemės judinimo darbų metu. Kultūrinis sluoksnis susidaręs iš pilkos žemės, molio intarpų ir įvairaus stambumo griuvenų (plytų duženų, kalkių skiedinio gabaliukų). Apatinį kultūrinio sluoksnio horizontą (iki 30–50 cm storio) sudarė juoda, tamsiai pilka žemė, kurioje aptikta sudūlėjusios medienos, pavienių griuvenų ir smulkių žiestos buitinės keramikos fragmentų.

Tyrinėjimų metu rasta įvairios paskirties žiestos glazūruotos ir neglazūruotos buitinės keramikos šukių, pavienių plokštinių koklių fragmentų, datuotinų XVII–XIX a., Lenkijos Jono Kazimiero 1650 ir 1664 m. šilingai, LDK Jono Kazimiero 166(?) m. šilingas, Rusijos Jelizavetos 1746, 1748 ir 1749 m. dengos, Napoleono Didžiosios armijos 2-ojo linijinių pėstininkų pulko saga. Apatinį kultūrinio sluoksnio horizontą pagal radinius galima datuoti XIX a. pradžia. Įžemis nebuvo pasiektas dėl aukšto gruntinio vandens lygio.

Ploto ŠV dalyje, prie dabar esančios pastato V sienos 1,7 m gylyje fiksuotas 2,2x2,5 m dydžio ir 20–30 cm storio plūkto molio sluoksnis – krosnies padas. Jo aplinkoje aptikta plokštinių koklių ir karūnėlės fragmentų. Jie lygiu paviršiumi, dengti tamsiai žalia glazūra, datuojami XVIII a. pabaiga – XIX a.

Centrinėje ploto dalyje aptikta iki 60–76 cm pločio plytų ir akmenų mūro fragmentų, orientuotų V–R kryptimi, mūrytų 1,8 m gylyje ant tuometinio žemės paviršiaus. Aptiktieji mūro likučiai skirtini čia buvusio XIX a. I pusės – vidurio pastato vidinėms sienoms.

The excavations at S. Skapo St. 6

During the field evaluation and excavation in the N part of the building at S. Skapo St. 6, Vilnius, 45 m² was excavated at a basement renovation site. A cultural layer up to 2.5 m thick was discovered. Its horizons consist of fill with rubble, fragments of lime mortar, rotten wood, and clay inclusions. Sherds of wheel thrown glazed and unglazed household pottery, fragments of individual 17th–19th-century stove tiles, 17th–18th-century coins, and an infantryman's button from Napoleon's Grande Armée were found. Sterile soil was not reached. A 2.2x2.5 m stove base was recorded at a depth of 1.7 m in the NW part of the area. Fragments of late 18th–19th-century stove tiles were discovered in its vicinity. Fragments of an interior building wall from the first half – middle of the 19th century were discovered in the centre of the area.

Rytis Šiaulinskas

Žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai Pamėnkalnio g. 3, 5, A. Smetonos g. 6

2008 m. vykdyti žvalgomieji tyrinėjimai ir archeologiniai žvalgymai Vilniaus senamiestyje su priemiesčiais (A1610K), Pamėnkalnio g. 5, A. Smetonos g. 6 ir Pamėnkalnio g. 3, šilumos tiekimo įvadų tranšėjų vietoje.

Intensyvus gyvenimas tirtoje teritorijoje vyko XVII a. II pusėje. Tai patvirtina 1648 m. (F. Getkanto) Vilniaus gynybinių įtvirtinimų planas. Jame Lukiškių priemiestyje vaizduojamas gana tankus gatvių tinklas. 1773 m. (Fiurstenhofo) Vilniaus miesto plane šioje miesto dalyje pavaizduotos pavienės sodybos.

Vėliau Pamėnkalnio g. 5, A. Smetonos g. 6 teritorija pateko į sklypą 1570. Dabartinė A. Smetonos gatvė nepažymėta XIX a. pabaigos, XX a. pradžios, 1936 ir 1939 m. Vilniaus miesto planuose. Greičiausiai ji suformuota po II Pasaulinio karo, kai buvo pastatytas kino teatras „Pergalė".

2001 m. žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus šalia esančiame sklype Pamėnkalnio g. 7/8 atliko K. Katalynas. Nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis yra nuo 1,8 iki daugiau nei 2,8 m storio. Viename šurfų rastas nesuardytas kultūrinis sluoksnis, pagal radinius datuotas XVI a. I puse (žr. *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 189).

2005 m. Pamėnkalnio g. 7/8 atlikti archeologiniai tyrinėjimai ir žvalgymai (vadovas L. Girlevičius). Ištirtas apie 200 m² plotas, žvalgymai atlikti apie 750 m² plote. Fiksuotas 1,5–3,6 m storio XV(?)–XX a. datuojamas kultūrinis sluoksnis. Aptikta XIX a. datuotinų mūrinių pamatų fragmentų (žr. *ATL 2005 metais*, V., 2006, p. 338–339).

Žvalgomųjų tyrinėjimų metu Pamėnkalnio g. 5, A. Smetonos g. 6 iškasti 3 šurfai (du 2x2 m ir vienas 2x1,5 m dyžio). Iš viso ištirtas 10,5 m² plotas. Fiksuotas 1,79–3 m storio kultūrinis sluoksnis. Jame aptikti radiniai datuojami XVII–XX a.

Viršutiniuose sluoksniuose fiksuoti vidinio kiemo tvarkymo XX a. etapai. Fiksuotos šaligatvio plytelės, dirvožemiu padengtas asfalto sluoksnis, akmenų grindinio fragmentas. Giliau fiksuotas XIX a. pabaigos – XX a. pradžios kultūrinis sluoksnis, susiformavęs statant ir eksploatuojant dabar esančius pastatus. Kultūrinio sluoksnio apačioje fiksuotas XVII a. horizontas su gana gausiais radiniais.

Archeologiniai žvalgymai vykdyti kasant tranšėjas Pamėnkalnio g. 5, A. Smetonos g. 6 (60 m² plotas) ir Pamėnkalnio g. 3 (13 m² plotas). Iš viso žvalgytas 73 m² plotas. Žvalgymų metu fiksuoti XIX a. pabaiga – XX a. datuojami sluoksniai.

The field survey and evaluation at Pamėnkalnio St. 3 and 5 and at A. Smetonos St. 6

In 2008 a survey and evaluation was conducted at Pamėnkalnio St. 3 and 5 and at A. Smetonos St. 6. 10.5 m² were excavated (3 test pits) and 73 m² surveyed. A 1.79–3 m thick cultural layer containing 17th–20th-century finds was recorded.

Rytis Šiaulinskas

Žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai Šv. Stepono g. 31

2008 m. vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai ir archeologiniai žvalgymai Vilniaus senamiestyje (A1610K1), sklype Šv. Stepono g. 31, prieduobių, skirtų vandentiekio tinklų klojimui prastūmimo būdu, vietose. Be to, mechanizuoto kasimo darbų metu vykdyti archeologiniai žvalgymai.

Tyrinėtas sklypas yra Vilniaus senamiesčio 84 kvartalo teritorijoje. Iki 1940 m. ši miesto dalis vadinta Šv. Stepono priemiesčiu. Iki XIX a. Šv. Stepono gatvė vadinta Rūdininkų gatve. Tai buvo viena pagrindinių ir pirmiausiai užstatytų centrinių miesto gatvių tasų. Sklypas buvo vienoje iš valdų, kuri pagal 1790 m. priimtą miesto valdų numeraciją buvo žymima 1236 posesija. 7-ajame dešimtmetyje valda padalyta į 3 sklypus: Šv. Stepono g. 27, 29 ir 31. Prie Šv. Stepono gatvės, tarp dabartinių Punsko, Mindaugo ir Panerių gatvių